

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

3 De actione eiusdem ea, quæ conveniu[n]t personæ ratione corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

*De actione Intellectus circa ea quæ con-
ueniunt personæ ratione
corporis.*

C A P. III.

QUIA corpus nostrum conflatum est ex
4. clementis, sed non eodem modo in
omnibus temperatis, primum, quod in per-
sona ratione corporis expendi potest, est
COMPLEXIO, quæ ex mixtione elementor-
um resultat. Quærendum itaque tibi est,
si temperata sit alicuius complexio, vel
non. Si non sit, sed limites excedat modera-
tionis, videndum est quod ad extremum
tendat, calorisné an frigoris, siccitatis, vel
humiditatis. Vel si medicorum more lo-
quamur, dominetur cholera, an phlegma?
sanguis an melancholia? esto, quod in cor-
pore aliqua illarum 4. qualitarum, plus mi-
nusue excedat. Quo enim homo plus se ad
vnum applicuerit extremum, hoc minus le-
detur à contrario. verbi causa. Cholericus,
quia abundat calore, minus frigescit in hy-
eme. Quocirca, quominus se adiungit ex-
tremis, hoc magis læditur ab ipsis. Atque
hinc factum est, vt Dominus noster facile
expositus fuerit tolerandis omnibus con-
K. trariis,

trariis, idque in gradu intenso, vt frigore, fame, flagellis, &c. sic cogitant nonnulli S. Petrum natura fuisse cholericum, & ideo fuisse audacē & imperterritum, ideo quod non dubitarit iniicere manum in seruum Pontificis, etiam si cerneret se magna militum turba circumdatum.

ALTERVM, quod considerari potest, est QUANTITAS. vt num persona sit statura grandi, an pusilla præditus? Grandi erat saul. nam vt in primo Regum narratur,

1. Reg. 9. *ab humero & sursum eminebat super omnem populū.* Contra, pusilla erat Zachæus, de quo

LUC. 19. *S Lucas. Statura pusillus erat.*

TERTIVM sit, considerare, quantæ vires sint alicuius. Nam saul ob exiguum Davidis robur, & ætatem iuuenilem, summamque vires Goliath, hominis adulti, & armis assuefacti, dixit in primo regum ad Dauidem: *Non valebis resistere Philistæo illi, quia puer es, hic autem vir bellator ab adolescentia sua.*

6. Reg. 17.

QUARTVM est, videre, si quis sano corpore sit, vel ægro, aut foruito, vt seruus Centurionis, aut perpetuo, vt paralyticus in piscina, 38. habens in infirmitate sua Adhæc, num ægritudo totum corpus inuasit, vt fecerat febris in socru S. Petri, aut

aut partem tantum, ut oculum, vel aures. Ex his enim omnibus bona documenta eliciqueunt pro vita spirituali, vii facit D. Ambrosius libro 4. super Lucam agens de febris. *Febris enim, inquit, nostra auaritia est: febris nostra libido est, febris nostra luxuria est: febris nostra ambitio est, febris nostra iracundia est.* Applicans nimirum febris proprietates ad animi perturbationes.

QVINTVM est, considerare, si quis eleganti sit forma corporis. Vnde Psalmo 44. dicitur. *Speciosus forma pra filiis hominum,* de Christo. Et de Iudith, Iudith 10. capit. *Cui stiam Dominus contulit splendorem.* Vel si sit deformis, quaecunque tandem deformitatis sit causa. Nam propter verbera Christo inflicta dicit Isaias c. 53. *Non erat ei species, neq, decor.*

SEXTVM esse potest, si expendas varietatem situs, vel in toto corpore, vel in eiusdem partibus. Primus situs est, stare. Sic S. Stephanus in Actis Apostolorum legitur *vidisse IESVM STANTEM a dext. virtut. DEI.* Secundus est sedere: sic S. Marcus de eodem dicit. *Et Dominus Marcus quidem IESVS postquam locutus est eis, ult. assumptus est in caelis, et SEDET a dextis Dei.*

Ex quo vtroque situ S. GREGORIUS homilia 29. haurit duo pulcherrima documenta. Primum est STAVVM significare protectionem, qua tuetur seruos: sessionem vero potestatem iudicandi. *Scitis fratres*, inquit, *quia sedere iudicantis est: stare autem pugnantis, vel adiuuantis.* Tertius situs est, genua flectere, vt fecit Christus in horto, S. *Luc. 22.* Luca teste. *Et positus genibus.* Quartus est, procumbere in terram vultu in terram demisso, vt fecit Christus in reliqua dictæ orationis parte, vt affirmat S. Matthæus. *Procidit in faciem suam in terram.* vel iacere corpore supino; vt Christus cruci affixus. Quintus, in latus incumbere, vt fecit S. Laurentius. Sextus, vt sit situs naturalis, vt fuit Christi in cruce capite sursum erecto, vel non naturalis, vt S. Petri capite in terram depresso. De quo situ elegantem habet interpretationem B. Ioan. Chrysof. in homilia de D. Petri morte? *Gaudeas Petre*, inquit, *cui datum est, vt ligno crucis Christi fruereris: Et ad magistri quidem similitudinem Soluisi crucis: figi, non recta quidem figura, et Christus Dominus, sed capite in terram verso, tanquam qui à terra in cælum iter faceres.* Potest & septimo considerari situs membrorum in particulari, vt Capitis, de quo S. Ioannes scribit

Ioan. 13.

scribit Christum *inclinato capite emisisse spiritum*. Et S. Lucas ait eundem eleuatis manibus benedixisse discipulis. *Luc. 24.*

SEPTIMUM est, si persona sit vestita, vel nuda. Christus enim nudus in cruce obiit. Et si vestita sit, num toto corpore, an parte tantum aliqua. vt pileo in capite, calceis in pedibus, pallio in corpore, &c.

Vestimentis deinde aliis vtimur pro decenti conuersatione, aliis ob necessitatem temporis vel loci, aliis ad ornamentum status. Vestibus annumerari solent & arma, vt galeæ, loricæ, thoraces ferrei, quia & his tegimus corpora pro vitæ defensione. Vnde Dauid, cum animaduerneret sibi arma Saulis non conuenire, inermis in certamen prodiit cum hoste armato. *1. Reg. 17.*

*De actione intellectus circa ea, quæ
conueniunt ratione bonorum
externorum.*

C A P. IV.

BONA externa hoc loco vocamus, quæ quidam appellant bona Fortunæ, & comprehendunt, quæcunque nobis foris adueniunt: & sunt varii generis. Primum est, L t.

K 3 BERTAS,